

БІОТОПИ АНТРОПОГЕННОГО ТИПУ ТЕРИТОРІЇ НАЦІОНАЛЬНОГО ПРИРОДНОГО ПАРКУ «ОЛЕШКІВСЬКІ ПІСКИ»

Р. П. МЕЛЬНИК¹, І. І. МОЙСІЄНКО¹, О. Ф. САДОВА²

¹Херсонський державний університет, кафедра ботаніки, вул. Університетська, 27, м. Херсон, 73000, Україна
e-mail: moysiienko@ia.ua; melruslana@yandex.ru

²НПП «Олешківські піски», вул. Університетська, 136 А, 73036, Україна
e-mail: sadova.npp@gmail.com

На основі власних досліджень та проведеного аналізу літературних даних інших дослідників подано класифікацію біотопів антропогенного типу території НПП «Олешківські піски». Територія НПП «Олешківські піски» знаходиться в межах Козачелазерської та Чалбаської арен Нижньодніпровських пісків і охоплює площу близько 8000 га. Найбільшу кількість біотопів антропогенного типу нараховує Новокаховський рибоводний завод частикових риб. Територія заводу – частина господарської зони парку «Олешківські піски», розташованому в Каховському районі Херсонської області – на Козачелазерській арені Нижньодніпровських пісків. Площа заводу – 1003,2865 га, а площа водного дзеркала 854,6624 га. Також на території парку біотопами антропогенного типу вважають польові дороги. У статті наведено класифікацію біотопів дослідженої території відповідно до класифікаційної схеми EUNIS, із дотриманням її кодів, оскільки вона має принципи геоботанічної (фітоценотичної) класифікації рослинності. Назви біотопів адаптовані до української мови. В результаті досліджень біотопів антропогенного типу на території НПП «Олешківські піски» нами виявлено три типи біотопів вищого рангу: Е Трав'янисті біотоми з домінуванням гемікриптофітів, які формуються в умовах помірного або недостатнього зволоження (луки, степи, пустищі), Г Лісові біотоми, І Біотоми, сформовані господарською діяльністю людини. Для кожного біотопу подано характеристику рослинності цієї території. Вона представлена 6 класами (*Artemisietea vulgaris* Lohm. Prsg. et al. ex von Rochow 1951, *Agroperetea repentis* Oberd., Th. Mull. et Gors in Oberd. et al. 1967, *Galio-Urticetea* Pass. Ex Kopecky 1969, *Polygono arenastri-Poetea annua* Rivas-Martinez 1975 corr. Rivas Martinez et al. 1991, *Chenopodietea* Br.-Bl. 1951 em Lohm., J. et R.Tx. 1961 ex Matsz. 1962, *Robinietae* Jurko ex Hadac et Sofron 1980); 9 порядками, 9 союзами, 9 асоціаціями.

Ключові слова: НПП «Олешківські піски», біотоми антропогенного типу, класифікація, рослинність

Вступ. На сьогодні вивченню біотопів надано велику увагу, зокрема розробці їх класифікації (Біотопи..., 2012; Дідух та ін., 2011; Дідух, Альошкіна, 2012; Мельник та ін., 2016; Мельник, 2015). Необхідність дослідження біотопів, як одного із ключових рівнів організації біорізноманіття, викликана практичними потребами. Зокрема, біотоми забезпечують функціонування, еволюцію та стійкість екосистем.

Ми продовжуємо досліджувати біотоми території Національного природного парку «Олешківські піски» (парк); попередньо нами охарактеризовано природні біотоми (Мельник та ін., 2016). У цій статті подано результати досліджень біотопів антропогенного характеру, розміщених на території об'єкта природно-заповідного фонду України.

Найбільшу кількість біотопів антропогенного типу нараховує Новокаховський рибоводний завод частикових риб. Територія заводу входить до господарської зони НПП «Олешківські піски». Розташований він у Каховському районі Херсонської області – на Козачелазерській арені

Нижньодніпровських пісків. Площа заводу – 1003,2865 га, а площа водного дзеркала 854,6624 га (<http://www.rybzavod.com.ua>). Також на території Парку біотопами антропогенного типу вважають польові дороги.

Матеріали та методи досліджень.

Для створення класифікації та характеристики біотопів антропогенного типу НПП «Олешківські піски» ми взяли за основу інформаційну базу EUNIS (<http://eunis.eea.europa.eu/about>) із дотриманням її кодів, оскільки вона має принципи геоботанічної (фітоценотичної) класифікації рослинності. База даних біотопів (оселищ) EUNIS створювалася для виконання директиви Ради Європи 92/43/ЕЕС (EU Habitats Directive Annex I) та Резолюції Бернської конвенції 1996 року (Bern Convention Resolution No. 4) (Konventsia, 1998), які містять перелік типів біотопів Європи, які насамперед потребують охорони. Ця класифікація не зовсім адаптована до біотопів півдня України. Тому назви деяких біотопів ми взяли із роботи українських геоботаніків, які розробили класифікацію біотопів лісової та

лісостепової зон України (Дідух та ін., 2011) та біотопів міста Києва (Дідух, Альошкіна, 2012). Ми розуміємо «біотоп» за Я.П. Дідухом (Дідух та ін., 2011) – як історично сформовану екосистему, яка забезпечує збереження певної організації, структури, цілісності протягом тривалого часу і в процесі функціонування визначає кругообіг речовин, метаболізм, трансформацію енергії, ґрунтоутворення, існування біоти на популяційному рівні, через репродукцію й еволюцію, певним чином впливає на довкілля, змінюючи дію зовнішніх факторів.

Для ідентифікації синтаксонів використано вітчизняні літературні джерела (Соломаха В.А. та ін., 1992, 2008; Соломаха І.В. та ін., 2015).

Результати та їх обговорення.

Сегетальна і рудеральна рослинність разом становлять основу синантропної. До сегетальної належать агрофітоценози, до рудеральної – угруповання на порушених субстратах: покинутих землях, відвалах, уздовж комунікацій, огорож, на нітрифікованих ґрунтах. Синантропізацію П.Л. Горчаковський (Протопопова, 1991) визначає як процес адаптації рослинного світу до умов середовища, видозмінених або створених в результаті діяльності людини. Форми прояву синантропізації вельми різноманітні. До них, зокрема, належить вторгнення до складу рослинних угруповань синантропних видів рослин, заміна природних корінних рослинних угруповань похідними і синантропними, зменшення різноманітності, збіднення складу, спрощення структури, зниження продуктивності і стабільності рослинних угруповань. Термін «синантропні рослини» ми розуміємо у широкому сенсі, відносячи до них види, які вторгаються у порушені людиною фітоценози або збільшують своє різноманіття у міру наростання антропогенних навантажень (Протопопова та ін., 2002).

Угруповання, сформовані синантропними видами, здатні освоїти місця, недоступні навіть для серійних зональних угруповань. Рудеральні фітоценози нерідко є результатом розвитку піонерних сегетальних угруповань, функціонування яких на порушених субстратах часто необхідний етап демуації. В результаті досліджень біотопів антропогенного типу на території НПП «Олешківські піски» нами виявлено три типи біотопів вищого рангу.

Е Трав'янисті біотопи із домінуванням гемікриптофітів, які формуються в умовах помірного або недостатнього зволоження (луки, степи, пустищі).

E5.1. Маргінальні антропогенні травостої.

E5.11. Синантропні травостої із домінуванням високих нітрофільних трав (*Arctium lappa*, *Conium maculatum*).

E2.6. Штучні травостої

E2.62. Мезофітні штучні травостої пересічені дренажними каналами

Г. Лісові біотопи.

G1.1 Штучні листяні лісові посадки.

G 1.C3. Посадки робінії (*Robinia pseudacacia* L.).

І Біотопи, сформовані господарською діяльністю людини

II. Орні землі й городи.

II.1. Інтенсивно оброблювані поля.

Основу трав'янистих біотопів антропогенного типу (E5.11) утворює синантропна рослинність піщаного степу.

Рудеральні угруповання належать до класу *Artemisietea vulgaris* Lohm. Prsg. et al. ex von Rochow 1951. На дослідженій території клас представлений трьома асоціаціями. Асоціація *Arctietum lappae* Felf 1942 (порядок *Artemisietalia vulgaris* Lohm. in R.Tx. 1947, союз *Arction lappae* R.Tx. 1937 em. 1950). Ці угруповання приурочені до занедбаних упродовж 5-7 років схилах ставів-розплідників та узбіччях доріг на території рибозаводу. Угруповання асоціації мають східно-центральноевропейське поширення і вирізняються значною регіональною мінливістю (Мельник, 2015). Вони формують щільну (60–85 % п. п.) та високу (50–155 см) наземну фітомасу із слабо вираженою ярусною диференціацією. Видовий склад угруповань 9–20 видів, в середньому – 14. У травостої домінують характерні види асоціації та класу, які нерідко формують свої синузії. До них належать: *Ballota nigra* L. (2), *Urtica dioica* (1), *Arctium lappa* L. (2), *Conium maculatum* L. (2) *Cirsium arvense* (L.) Scop. (1), *Carduus crispus* L. (+), *Elytrigia repens* (L.) Nevski (+) та інші. Серед асектаторних видів помічені *Chenopodium album* L., *Malva neglecta* Wallr., *Sisymbrium officinale* (L.) Scop., *Rumex crispus* L., *Descurainia sophia* (L.) Webb et Prantl, *Convolvulus arvensis* L. та інші.

Угруповання асоціації *Ambrosio artemisiifoliae-Xanthietum strumariae* Kost. in V. Solomakha et al. 1992 (порядок *Onopordetalia acanthii* Br.-Bl. et R.Tx. 1943 em Gors 1966, союз *Onopordion acanthii* Br.-Bl. et al. 1926) трапляються вздовж польових доріг як каймові локалети. Більше на території досліджень зустрічаються у ПНДВ «Буркути». Проективне вкриття 50–70 %. Кількість видів в угрупованнях коливається від 4 до 18. Домінантами угруповань виступають *Ambrosia artemisiifolia* L. (3), *Xanthium albinum* (Widder) Scholz & Sukopp (2) та

Echinochloa crusgalli ((L.) P. Beauv. (2). Флористичний склад: *Cichorium intybus* L., *Calamagrostis epigeios* (L.) Roth, *Cyclachaena xanthiifolia* (Nutt.) Fresen., *Taraxacum officinale* F.H. Wigg., *Elytrigia repens*, *Chenopodium album* L., *Capsella bursa-pastoris* (L.) Medikus, *Matricaria recutita* L., *Eryngium campestre* L., *Consolida paniculata* (Host) Schur.

Асоціація *Berteroetum incanae* Sissingh et Tidemann ex Sissingh 1950 (порядок *Meliloto-Artemisiitalia absinthii* Elias 1979, союз *Daucocarotae-Melilotion albi* Görs ex Rostanski et Gutte 1971) поширена на антропогенно порушених ділянках Парку. Загальне проективне покриття становить 40–60 %. Загальний флористичний склад асоціацій становить 26 видів. Діагностичні види: *Berteroa incana* (L.) DC. (2), *Plantago lanceolatum* L. (1), *Reseda lutea* L. (1). Високу постійність мають *Echium vulgare* L. (1), *Matricaria recutita* (1), *Lepidium ruderales* L. (+).

Трав'янисті біотопи антропогенного типу представлені також асоціацією *Convolvulo-Agropyretum repentis* Felföldy (1942) 1943 (клас *Agroperetea repentis* Oberd., Th. Mull. et Gors in Oberd. et al. 1967, порядок *Agropyretalia repentis* Oberdorfer, Müller et Görs in Oberdorfer et al. 1967, союз *Convolvulo-Agropyrion repentis* Görs 1966). Асоціація об'єднує угруповання, поширені на піщаних ґрунтах, порушених унаслідок рекреаційної та господарської діяльності (Осипенко, 2001)). Діагностичні види: *Convolvulus arvensis* L. (2), *Elytrigia repens* (2). Загальне проективне покриття ценозів становить 60-70. Високою постійністю та проективним покриттям відзначаються *Euphorbia sequeirana* Neck. (1), *Erigeron canadensis* L. (1), *Odontites vulgaris* Moench (1). Загальний флористичний склад асоціації налічує до 25 видів.

Асоціація *Urtico-Calystegietalia sepium* Gors et Muli. 1969 (клас *Galio-Urticetea* Pass. Ex Korescky 1969, порядок *Calystegietalia sepium* R.Tx. 1950, союз *Convolvulion sepium* R.Tx. 1947 ap. Orberd. 1957) зустрічається по схилам дренажних каналів на території рибозаводу. Угруповання відзначаються щільним (100 %) та досить високим (160-180 см) переважно двох'ярусним травостоєм. Видова насиченість угруповань становить 13 (8)-23 судинні рослини. Основу травостою (перший ярус) формує переважно *Urtica dioica* L., що утворює проективне покриття – 2 бали. Співдомінантами у першому ярусі найчастіше виступають *Calystegia sepium* (L.) R. Br. (2) та *Galium aparine* L. (2). У другому, слабше вираженому ярусі, іноді домінує *Bidens frondosa* L. (1) або інші невисокі лучно-рудеральні рослини. Третій (нижній) ярус

травостою – практично відсутній. Угруповання частково викошуються або випаляються, головним чином з профілактичною метою.

Клас *Polygono arenastri-Poetea annua* Rivas-Martinez 1975 corr. Rivas Martinez et al. 1991 охоплює синтаксони угруповань синантропних низькорослих видів, стійких до витоптування і випасання, на ущільнених субстратах, частково нітрифікованих, переважно відкритих місцезростань (Осипенко, 2001). У межах досліджуваної території відмічені угруповання двох порядків. У рамках класу виділено порядок *Plantaginetalia majoris* R.Tx. et Prsg. in R.Tx. 1950, союз *Polygonion avicularis* Br.-Bl. 1931 em Rivaz-Mart. 1975, асоціація *Polygonetum avicularis* Gams 1927 em Jehlik in Hejny et al. 1979. Це угруповання витоптуваних, ущільнених субстратів, в основному біля польових доріг. Проективне укриття – 35–98 %. Кількість видів в угрупованнях – від 3 до 9. Діагностичні види: *Polygonum aviculare* L. (2), *Plantago major* L. (1). В угрупованні відмічені наступні види: *Capsella bursa-pastoris* (L.) Medikus (+), *Poa annua* L. (+), *Chamomilla suaveolens* (Pursh) Rydb. (+), *Sclerochloa dura* (L.) P. Beauv., *Lepidium ruderales* L. (r).

Другий порядок класу *Polygono arenastri-Poetea annua – Agrostietalia stoloniferae* Oberd. in Oberd. et al. 1967 представляє тип антропогенних біотопів «ІІ Орні землі й городи». Угруповання представлені союзом *Agropyro-Rumicion crispi* Nordh. 1940 та асоціацією *Potentillietum anserinae* Rap. 1927 em Pass. 1964. Угруповання цієї асоціації формують маловидові фітоценози – своєрідні перелogi, які зустрічаються на дні заростаючих ставів-розплідників, що не наповнювались водою та у яких не велась господарська діяльність 3-4 роки. Проективне укриття – 80–95 %. Кількість видів в угрупованнях – від 10 до 14. Діагностичні види: *Chamomilla suaveolens* (3), *Rumex crispus* L. (2), *Potentilla anserina* L. (2), *P. supina* L. (2). Оскільки ґрунти, на яких виявлена ця асоціація, раніше механічно порушені, часто в угрупованнях трапляється *Alopecurus arundinaceus* Poir. (2), *Erigeron annuus* (L.) Pers. (2), *Plantago major* L. (+), *Cardaria draba* (L.) Desv. (+), *Ranunculus repens* L. (r). В цих угрупованнях нами вперше на території парку виявлено *Rumex ucranicus* Fisch. ex Spreng. (+) – однорічник, стебла червонуваті, розпростерті, циліндричні. Листова пластинка кучерява по краю, з тупою основою, яка різко переходить в черешок. Внутрішні листочки оцвітини перетинчасті, при плодах – 2,0–2,5 мм довжиною, з 3 зубцями з кожного боку. Щавель

український був включений до попереднього видання Європейського Червоного списку (Червона книга..., 1996), однак у новому виданні його немає (Melanie Bilz et al., 2011). Наразі ми пропонуємо цей дуже рідкісний для території Херсонської області вид рослин внести до наступного видання Червоного списку Херсонської області.

Клас *Chenopodietea* Br.-Bl. 1951 em Lohm., J. et R.Tx. 1961 ex Matsz. 1962 Фітоценози класу представляють дуже порушені біотопи. Тому його ми відносимо до біотопів – «І Орні землі й городи». В угрупованнях переважають однорічники. Відомо, що ценози класу є початковими стадіями відновлювальних сукцесій на порушених екотопах, тому характеризуються змінним флористичним складом. В угрупованнях, в основному, трапляються одна дворічні рудеральні види, в переважній більшості злісні сеgetальні та рудеральні бур'яни. У межах досліджуваної території описані угруповання належать до порядку *Sisymbrietalia* J.Tx. ex Matsz. 1962 em Gors. 1966, який об'єднує угруповання перших стадій відновлювальних сукцесій на сухих ділянках, що зазнають періодичного порушення. В подальшому угруповання порядку заміщуються угрупованнями класу *Artemesietea vulgaris*. В межах парку ці угруповання зустрічаються на залишених ставах-розплідниках (рибозавод), а саме як каймові. До порядку належить союз *Bromo-Hordeion murini* (Allorge 1922) Lohm. 1950 та досліджена асоціація *Hordeetum murini* Libb. 1932 em Slavnic 1951. Діагностичні види: *Hordeum murinum* L. (3), *Anisantha tectorum* (L.) Nevski (2), *Poa bulbosa* L. (2). Із досліджених угруповань це найбільш ксерофільні рудеральні угруповання на піщаних механічно порушених ґрунтах. Проективне вкриття 60-70%. Кількість видів в угрупованнях від 4 до 7. В угрупованнях також відмічені *Iva xanthiifolia* Nutt. (1), *Sisymbrium loeselii* L. (1), *Chenopodium album* L. (+).

Лісові штучні біотопи на території парку представлені (G1.C3 Посадки робінії (*Robinia pseudacacia* L.)) асоціацією *Anisantha sterili-Quercetum roboris* ass. nova [9] (клас *Robinietaea* Jurko ex Hadac et Sofron 1980, порядок *Chelidonio-Robinietalia* Jurko ex Hadac et Sofron 1980, союз *Balloto nigrae - Robinion* Hadac et Sofron 1980). Асоціацію представлено найбільш ксерофітизованими угрупованнями класу. Угруповання союзу *Balloto nigrae- Robinion* у Північному Причорномор'ї надто різноманітні за складом деревних і чагарникових екзотів, тому деякі з них класифікувати не можливо.

Зімкнутість крон деревного I ярусу дорівнює 10–80 %, II ярусу 3–90 %, III ярусу 4–40 %, чагарникового ярусу – 3–40 %. Проективне вкриття трав'яного ярусу 3–70 %. Кількість видів в угрупованнях від 4 до 17. У деревостані часто переважають *Robinia pseudoacacia* L. (4), *Armeniaca vulgaris* L.(1), хоча можуть домінувати й інші деревні інтродуценти. В травостані домінує *Anisantha sterilis* (L.) Nevski (3), часто зростають *Poa angustifolia* L. (1), *Ballota nigra* L.(1), *Elytrigia repens* (+), *Chondrilla juncea* L. (r), *Cynoglossum officinale* L. (r).

Висновки. У результаті проведеної роботи виявлено три типи біотопів вищого рангу: Е Трав'янисті біотопи із домінуванням гемікриптофітів, сформованих в умовах помірного або недостатнього зволоження (луки, степи, пустоці); Г Лісові біотопи та І Біотопи, сформовані господарською діяльністю людини. Досліджена рослинність цих біотопів. Вона представлена 6 класами, 9 порядками, 9 союзами, 9 асоціаціями.

Список літератури:

1. Біотопи (оселища) України: наукові засади їх дослідження та практичні результати інвентаризації. Матеріали робочого семінару (Київ, 21-22 березня 2012 року). - Київ-Львів, 2012 – 197 с.
2. Дідух Я.П., Фіцайло Т.В., Коротченко І.А. Біотопи лісової та лісостепової зон України. – Київ: ТОВ «Макрос», 2011. – 288 с.
3. Дідух Я.П., Альошкіна У.М. Біотопи міста Києва. – Київ: НаУКМА, Аграр Медіа Груп, 2012. – 163 с.
4. Мельник Р.П. Садова О.Ф., Мойсієнко І.І. Біотопи природоохоронного науково-дослідного відділення «Буркути» Національного природного парку «Олешківські піски // Укр. ботан. журн. – 2016. – Т. 73, № 4. – С. 361–366.
5. Мельник Р.П. Участь антропофітів у природних фітоценозах на прикладі Бургунської балки (Херсонська область, Україна) // Чорном. бот. ж., 2015.- т.11, №2. – С. 253-261.
6. Осипенко В.В., Шевчик В.Л. Спонтанна рослинність м. Черкаси // Укр.фітоцен.зб. – Київ, 2001. – Сер. А, № 17. – С. 104-122.
7. Протопопова В. В. Синантропная флора Украины и пути ее развития. – К.: Наук. думка. 1991. – 204 с.
8. Протопопова В.В., Мосякін С.Л., Шевера М.В. Фітоінвазії в Україні як загроза біорізноманіттю: сучасний стан і завдання на майбутнє. – Київ. 2002. – 32 с.
9. Соломаха В.А., Костильов О.В., Шеляг-Сосонко Ю.Р. Синантропна рослинність України. – К.: Наук. думка, 1992. – 252 с.
10. Соломаха В. А. Синтаксономія рослинності України. – Київ : Фітосоціоцентр, 2008. – 296 с.
11. Соломаха І.В., Воробйов Є.О., Мойсієнко І.І. Рослинний покрив лісів та чагарників Північного Причорномор'я. – Київ: Фітоцентр, 2015. – 387 с.

12. Червона книга України.- Київ: Вид-во Укр. енцикл., 1996. - 608 с.
 13. Melanie Bilz, Shelagh P. Kell, Nigel Maxted and Richard V. Lansdown European Red List of Vascular. – PlantsLuxembourg: Publications Office of the European Union, 2011. – 130pp
 14. <http://eunis.eea.europa.eu/about>
 15. <http://www.rybzavod.com.ua>
- References:**
1. Biotopes (Habitats) of Ukraine: scientific basis of research and inventory results. Workshop Proceedings (Kyiv, 21-22nd of March 2012). – Kyiv– Lviv, 2012. – 197 p.
 2. Didukh Y.P., Fitsaylo T.V., Korotchenko I.A. Biotopes forest and steppe zones of Ukraine. – Kyiv: LLC "Macro", 2011. – 288 p.
 3. Didukh Y.P., Aleshkino U.M. Biotopes of Kyiv. – Kyiv, 2012. – 163 p.
 4. Melnyk R.P., Sadova O.F., Moysiyeenko I.I. Habitats of the Scientific Reserve «Burkuty» National Nature Park «Oleshkovski Sands» // Ukr. botan. zhurn. – 2016. – T. 73, № 4. – S. 361-366.
 5. Melnyk R.P. Antropophytes participation in natural steppe area on the example of Burgunska beam (Kherson region, Ukraine) // Chornomors'k. botan. zhurn. – 2015. – T. 11, № 2. – S. 253-261.
 6. Osipenko V.V., Szewczyk V.L. Spontaneous vegetation city Cherkassy // Ukr.fitotsen.zb. – Kyiv, 2001. – Series A, № 17. - P. 104-122.
 7. Protopopova V.V. Synanthropic flora of Ukraine and ways of its development. - K.: Nauk. dumka, 1991. – 204 p.
 8. Protopopova V.V., Mosyakin S.L., Shevera M.V. Fitoinvaziya in Ukraine as a threat to biodiversity: current status and challenges ahead. – Kyiv, 2002. – 32 p.
 9. Solomaha V.A., Kostylev O.V., Shelyag-Sosonko Y.R. Synanthropic vegetation of Ukraine. – K.: Nauk. dumka, 1992. – 252 p.
 10. Solomaha V.A. Syntaxonomy vegetation of Ukraine. – Kyiv: Phytosociocentre, 2008. – 296 p.
 11. Solomaha I.V., Vorobyov E.A., Moysiyeenko I.I. Vegetation forests and bushes Northern Black Sea. – Kyiv: Phytosociocentre, 2015. – 387 p.
 12. Red Book Ukraine. – Kyiv, 1996. – 608 p.
 13. Melanie Bilz, Shelagh P. Kell, Nigel Maxted and Richard V. Lansdown European Red List of Vascular. – PlantsLuxembourg: Publications Office of the European Union, 2011. – 130pp
 14. <http://eunis.eea.europa.eu/about>
 15. <http://www.rybzavod.com.ua>

HABITATS OF THE ANTHROPOGENIC TYPE TERRITORY NATIONAL NATURE PARK «OLESHKOVSKI SANDS»

R. P. Melnyk, I. I. Moysiyeenko, O. F. Sadova

A classification of habitats on the anthropogenic type territory of National Nature Park «Oleshkovski Sands» was given based on our own research and analysis of published data by other researchers. This territory is situated within Kozachelagerska and Chalbaska arens of Lower Dnieper sands and takes area near of 8000 ha. Nova Kakhovka Ordinary Fish Hatchery occupies the largest number of habitats of the anthropogenic type. The territory of the plant is a part of the economic zone of National Nature Park «Oleshkovski Sands». It is situated in the Kakhovka Region, Kherson Region – Kozachelagerska arena of Lower Dnieper sands. The factory area is 1003.2865 ha and the area of water surface – 854.6624 ha. Also the field roads are recognized as anthropogenic habitats at the park. The article presents the classification of habitats at the investigated territory in accordance with the classification scheme EUNIS, complied with its codes, as it has geobotanical (phytocoenotic) principles of vegetation classification. Names of the habitats were adapted to the Ukrainian language. During investigations of the anthropogenic type habitats at the territory of National Nature Park «Oleshkovski Sands» three types of high rank habitats were found: E Grasslands and lands dominated by meadows, steppes, wilderness; G Woodland, forest and other wooded land; I Regularly or recently cultivated agricultural, horticultural and domestic habitats. Each biotope is accompanied by the vegetation characteristics of the area. It is represented by 6 classes (Artemisietea vulgaris Lohm. Prsg. et al. ex von Rochow 1951, Agroperetea repentis Oberd., Th. Mull. et Gors in Oberd. et al. 1967, Galio-Urticetea Pass. Ex Kopecky 1969, Polygono arenastri-Poetea annua Rivas-Martinez 1975 corr. Rivas Martinez et al. 1991, Chenopodietea Br.-Bl. 1951 em Lohm., J. et R.Tx. 1961 ex Matsz. 1962, Robinietae Jurko ex Hadac et Sofron 1980), 9 orders, 9 alliances, 9 associations.

Key words: National Nature Park «Oleshkovski Sands», habitats of the anthropogenic type, classification, vegetation

Отримано редколегією 20.04.2017